

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.07.2018
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2019
Avaldamismärge:	RT I, 22.05.2018, 5

Hädaolukorra seadus

Vastu võetud 08.02.2017
[RT I, 03.03.2017, 1](#)
 jõustumine 01.07.2017

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
06.12.2017	RT I, 28.12.2017, 8	01.01.2018
07.03.2018	RT I, 03.04.2018, 1	01.07.2018
02.05.2018	RT I, 22.05.2018, 1	23.05.2018, osaliselt 01.01.2020

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala

- (1) Käesolev seadus sätestab kriisireguleerimise, sealhulgas hädaolukorraks valmistumise ja hädaolukorra lahendamise ning elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamise õiguslikud alused. Käesolev seadus reguleerib ka eriolukorra väljakuulutamist, lahendamist ja lõpetamist, Kaitseväe ja Kaitseliidu kaasamist eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamisse ning riiklikku järelevalvet ja vastutust.
- (2) Käesolevat seadust kohaldatakse erakorralise seisukorra, kõrgendatud kaitsevalmiduse ja sõjaseisukorra ajal niivõrd, kui võrd erakorralise seisukorra seadus ja riigikaitse seadus ei sätesta teisiti.
- (3) Käesolev seadus ei reguleeri riigi julgeolekut või põhiseaduslikku korda ähvardava ohu tõrjumiseks valmistumist.
- (4) Teistes õigusaktides sätestatud riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse asutuste (edaspidi *asutus*) ning isikute pädevus ja volitused kehtivad ka hädaolukorraks valmistumisel ja hädaolukorra lahendamisel, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.
- (5) Käesolevas seaduses sätestatud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Terminid

- (1) Hädaolukord on sündmus või sündmuste ahel või elutähtsa teenuse katkestus, mis ohustab paljude inimeste elu või tervist, põhjustab suure varalise kahju, suure keskkonnakahju või tõsiseid ja ulatuslikke häireid elutähtsa teenuse toimepidevuses ning mille lahendamiseks on vajalik mitme asutuse või nende kaasatud isikute kiire kooskõlastatud tegevus, rakendada tavapärasest erinevat juhtimiskorraldust ning kaasata tavapärasest oluliselt rohkem isikuid ja vahendeid.
- (2) Hädaolukorra oht on olukord, kus ilmnenud asjaoludele antava objektiivse hinnangu põhjal võib pidada tõenäoliseks, et sündmus või sündmuste ahel või elutähtsa teenuse häire võib lähitulevikus laieneda hädaolukorraks.
- (3) Kriisireguleerimine käesoleva seaduse tähenduses on meetmete süsteem, mis hõlmab hädaolukorra ennetamist, hädaolukorraks valmistumist ja hädaolukorra lahendamist.

(4) Elutähtis teenus on teenus, millel on ülekaalukas mõju ühiskonna toimimisele ja mille katkemine ohustab vahetult inimeste elu või tervist või teise elutähtsa teenuse või üldhuviteenuse toimimist. Elutähtsat teenust käsitatakse tervikuna koos selle toimimiseks vältimatult vajaliku ehitise, seadme, personali, varu ja muu sellisega.

(5) Elutähtsa teenuse toimepidevus on elutähtsa teenuse osutaja järjepideva toimimise suutlikkus ja järjepideva toimimise taastamise võime pärast elutähtsa teenuse katkestust.

§ 3. Kriisireguleerimise põhimõtted

- (1) Iga asutus ja isik vastutab oma valdkonna kriisireguleerimisülesannete täitmise eest.
- (2) Iga asutus ja isik täidab oma põhitegevusega seotud ülesandeid ka hädaolukorra ja eriolukorra ajal, kui käesolevas seaduses või teistes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti.
- (3) Kriisireguleerimisülesandeid täidetakse lähimuse põhimõtte kohaselt võimalikult madalal vajalikul tasandil.
- (4) Hädaolukordade ennetamisel, nendeks valmistumisel ja nende lahendamisel teevad asutused ja isikud koostööd ning pakuvad üksteisele abi.

2. peatükk Kriisireguleerimise korraldus

§ 4. Vabariigi Valitsuse kriisikomisjon

- (1) Vabariigi Valitsus moodustab alaliselt tegutseva Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoni.
- (2) Vabariigi Valitsuse kriisikomisjon:
 - 1) koordineerib täidesaatva riigivõimu asutuste kriisireguleerimisülesannete täitmist, paneb vajaduse korral neile ülesandeid hädaolukordade ennetamiseks ja nendeks valmistumiseks ning jälgib pandud ülesannete täitmist;
 - 2) täidab muid õigusaktidest ja tema põhimäärusest tulenevaid ülesandeid.
- (3) Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoni koosseis, juhtimine, ülesanded ja töökord sätestatakse põhimääruses, mille kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

§ 5. Regionaalne kriisikomisjon

- (1) Kriisireguleerimise koordineerimise eest vastutav minister moodustab neli alaliselt tegutsevat regionaalset kriisikomisjoni.
- (2) Regionaalne kriisikomisjon:
 - 1) koordineerib täidesaatva riigivõimu asutuste piirkondlike struktuuriüksuste ja kohaliku omavalitsuse üksuste kriisireguleerimisülesannete täitmist regioonis;
 - 2) moodustab vajaduse korral alalise või ajutise territoriaalse või valdkondliku alakomisjoni;
 - 3) täidab muid seadusest ja tema põhimäärusest tulenevaid ülesandeid.
- (3) Regionaalse kriisikomisjoni koosseis, juhtimine, ülesanded ja töökord sätestatakse põhimääruses, mille kehtestab [kriisireguleerimise koordineerimise eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 6. Omavalitsusüksuse kriisikomisjon

- (1) Valla- või linnavalitsus moodustab kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil alaliselt tegutseva omavalitsusüksuse kriisikomisjoni.
- (2) Valla- või linnavalitsus võib moodustada ühise kriisikomisjoni ühe või mitme kohaliku omavalitsuse üksusega.
- (3) Omavalitsusüksuse kriisikomisjon:
 - 1) koordineerib kriisireguleerimist kohaliku omavalitsuse üksuses;
 - 2) esitab regionaalsele kriisikomisjonile kord aastas kokkuvõtte omavalitsusüksuse kriisikomisjoni tegevusest ning järgmise aasta tööplaani;
 - 3) täidab muid seadusest ja tema põhimäärusest tulenevaid ülesandeid.
- (4) Omavalitsusüksuse kriisikomisjoni esimeheks on vallavanem või linnapea, kes kinnitab kriisikomisjoni koosseisu.
- (5) Omavalitsusüksuse kriisikomisjoni ülesanded ja töökord sätestatakse põhimääruses, mille kehtestab valla- või linnavalitsus.

(6) Omavalitsusüksuse kriisikomisjon kooskõlastab käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud põhimääruse eelnõu Päästeametiga.

§ 7. Siseministeeriumi ülesanded kriisireguleerimise koordineerimisel

Kriisireguleerimisvaldkonna koordineerimiseks Siseministeerium:

- 1) töötab välja riigi kriisireguleerimispoliitika ja kavandab selle elluviimist;
- 2) nõustab asutusi ja suunab nende tegevust kriisireguleerimise korraldamisel;
- 3) teeb käesoleva seadusega asutustele pandud ülesannete täitmise üle järelevalvet käesoleva seaduse §-s 45 sätestatu kohaselt ning koostab ja esitab Vabariigi Valitsusele ülevaateid ülesannete täitmise seisust;
- 4) korraldab Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoni tööd;
- 5) täidab muid õigusaktidest tulenevaid kriisireguleerimisülesandeid.

§ 8. Ministeeriumi ülesanded kriisireguleerimise korraldamisel

Ministeerium korraldab kriisireguleerimist oma valitsemisalas.

3. peatükk Hädaolukorra ennetamine, selleks valmistumine ja selle lahendamine

§ 9. Hädaolukorra riski hindamine

(1) **Vabariigi Valitsus** kehtestab määrusega loetelu sündmustest, mis võivad põhjustada hädaolukorra ja mille kohta koostatakse riskianalüüs, ning määrab hädaolukorra riskianalüüsi koostamist juhtivad asutused.

(2) Hädaolukorra riskianalüüs on dokument, milles hinnatakse hädaolukorra tekkimise tõenäosust ja hädaolukorra tagajärgi ning esitatakse ettepanekud hädaolukorra ennetamiseks.

(3) Hädaolukorra riski hindamise nõuded ja riskianalüüsi koostamise korra kehtestab [kriisireguleerimise koordineerimise eest vastutav minister](#) määrusega.

(4) Ministeerium otsustab, milliseid käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ettepanekuid on vaja rakendada, ning arvestab hädaolukorra ennetamiseks vajalike tegevustega ministeeriumi valitsemisala tegevuste planeerimisel.

(5) Kui asutus või kohaliku omavalitsuse üksus analüüsib oma kriisireguleerimisülesannete täitmiseks riske, mida ei ole nimetatud käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud määruses, ei pea riski hindamisel lähtuma käesolevas paragrahvis sätestatud nõuetest.

§ 10. Riskikommunikatsioon

(1) Avalikkuse teadlikkuse ja hädaolukordadeks valmisoleku suurendamiseks korraldatakse riskikommunikatsiooni.

(2) Riskikommunikatsioon on avalikkuse teavitamine hädaolukorda põhjustada võivatest ohtudest ja hädaolukorra tagajärgedest ning käitumisjuhiste andmine elanikkonnale, et suurendada teadlikkust hädaolukordadest ja nendeks valmisolekut.

(3) **Vabariigi Valitsus** kehtestab määrusega nende hädaolukordade loetelu, mille puhul riskikommunikatsiooni korraldatakse, ning määrab korraldamise eest vastutavad asutused.

(4) Elutähtsa teenuse raskete tagajärgedega või pikaajalisest katkestusest põhjustatud hädaolukorra puhul korraldab riskikommunikatsiooni elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus.

§ 11. Riigi tegevusvaru

(1) Riigi tegevusvaru moodustatakse hädaolukorra lahendamiseks hädaolukorra riskianalüüsist ja hädaolukorra lahendamise plaanist lähtudes.

(2) Riigi tegevusvaru käesoleva seaduse tähenduses on riigi omandis olev või lepingutega tagatud ressursid hädaolukorra lahendamiseks.

(3) Riigi tegevusvaru moodustamise, varu moodustaja, varu moodustamise eesmärgi, viisi ja rahastamise ning varu hoidmise, kasutamise ja uuendamise üle järelevalve tegija otsustab Vabariigi Valitsus korraldusega.

(4) Riigi tegevusvaru moodustaja vastutab varu hoidmise, kasutamise, kontrollimise, uuendamise, sealhulgas täiendamise ja aruandluse korraldamise eest.

§ 12. Hädaolukorrast teavitamine

(1) Füüsiline isik on kohustatud viivitamata teatama hädaabinumbri 112 talle teatavaks saanud hädaolukorrast või hädaolukorra ohust, kui ei ole alust arvata, et hädaolukorra lahendamiseks pädevat asutust on juba teavitatud.

(2) Käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 nimetatud asutus teavitab hädaolukorrast, selle ohust ja lahendamisest avalikkust ning korraldab asutustevahelist teabevahetust.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kohustuste täitmise nõuded ja kord kehtestatakse käesoleva seaduse § 14 lõike 5 alusel.

§ 13. Massiteabevahendi valdaja ja elektroonilise side ettevõtja kohustused hädaolukorrast teavitamisel

Vabariigi Valitsus, eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 nimetatud asutus võivad olemasolevatest tehnoloogilistest lahendustest lähtudes kohustada massiteabevahendi valdajat ja elektroonilise side ettevõtjat avaldama või edastama muutmata kujul ja tasuta teate hädaolukorra ohu, hädaolukorra ja selle lahendamise kohta, sealhulgas teate eriolukorra väljakuulutamise, muutmise või lõpetamise kohta, ning käitumisjuhiseid. Teade avaldatakse viivitamata või teate esitaja määratud ajal.

§ 14. Hädaolukorra lahendamise juhtimine ja koostöö

(1) Hädaolukorra lahendamist juhib järgmine asutus (edaspidi *hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus*):

1) Vabariigi Valitsuse määratud täidesaatva riigivõimu asutus või
2) elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus, kui hädaolukorra on põhjustanud elutähtsa teenuse raskete tagajärgedega või pikaajaline katkestus.

(2) Käesoleva seaduse § 15 lõikes 3 nimetatud hädaolukorra lahendamist juhtiva täidesaatva riigivõimu asutuse määrab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

(3) Hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus otsustab, kas on tegemist hädaolukorraga. Kui hädaolukorra on põhjustanud elutähtsa teenuse raskete tagajärgedega või pikaajaline katkestus, määratakse, kas on tegemist hädaolukorraga, käesoleva seaduse § 37 lõike 2 alusel kehtestatava määruse kohaselt.

(4) Hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus juhib hädaolukorra lahendamist õigusaktides ning hädaolukorra lahendamise plaanis sätestatu kohaselt.

(5) Hädaolukorra lahendamise juhtimise, lahendamisel osalevate asutuste ja isikute koostöö, avalikkuse teavitamise ja asutustevahelise teabevahetuse ning ulatusliku evakuatsiooni läbiviimise nõuded ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

(6) Omavalitsusüksuse kriisikomisjon abistab vajaduse korral hädaolukorda lahendavaid asutusi teabevahetuse korraldamisel ja hädaolukorra lahendamisel.

§ 15. Hädaolukorra lahendamise plaan

(1) Hädaolukorra lahendamiseks koostatakse hädaolukorra lahendamise plaan.

(2) Hädaolukorra lahendamise plaan on koostöökokkulepe, milles hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus ja hädaolukorra lahendamisse kaasatud asutus või isik lepivad kokku hädaolukorra lahendamise korralduse.

(3) [Vabariigi Valitsus](#)kehtestab määrusega loetelu hädaolukordadest, mille kohta koostatakse nende lahendamise plaan, ning määrab hädaolukorra lahendamise plaani koostamist juhtiva asutuse.

(4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatule koostab hädaolukorra lahendamise plaani elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus elutähtsa teenuse raskete tagajärgedega või pikaajalisest katkestusest põhjustatud hädaolukorra lahendamiseks.

(5) Hädaolukorra lahendamise plaan kooskõlastatakse asjassepuutuva ministeeriumi ja Siseministeeriumiga. Käesoleva seaduse § 36 lõikes 4 nimetatud kohaliku omavalitsuse üksus kooskõlastab hädaolukorra lahendamise plaani Päästeametiga.

(6) Ministeerium või Päästeamet jätab hädaolukorra lahendamise plaani kooskõlastamata, kui plaan ei vasta nõuetele, ei ole kooskõlas tegelike asjaoludega või ei võimalda hädaolukorda piisavalt kiiresti ja tulemuslikult lahendada.

(7) Hädaolukorra lahendamise plaani koostamist juhtival ja selle koostamisse kaasatud asutusel on õigus saada muult asutuselt ja isikult plaani koostamiseks vajalikku teavet.

(8) Hädaolukorra lahendamise plaani nõuded ja koostamise korra kehtestab [kriisireguleerimise koordineerimise eest vastutav ministermäärusega](#).

§ 16. Ulatusliku evakuatsiooni korraldamine

(1) Ulatusliku evakuatsiooni otsustab asutus või isik oma pädevuse piires korrakaitseaduse §-s 26 või 44 sätestatud alustel ja korras või käesoleva seaduse § 31 lõikes 1 sätestatud juhul.

(2) Ulatuslik evakuatsioon käesoleva seaduse tähenduses on hädaolukorra või selle ohu korral käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alusel toimuv elanikkonna ajutine ümberpaigutamine ohustatud alalt ohutusse asukohta.

(3) Ulatuslikku evakuatsiooni korraldab Politsei- ja Piirivalveamet.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus aitab kaasa isikute evakueerimisele ning evakueeritute majutamisele ja toitlustamisele.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ülesande täitmisel võib Politsei- ja Piirivalveamet kohaldada korrakaitseaduse §-des 30, 32, 35 ja 45–52 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alustel ja korras.

(6) Ulatusliku evakuatsiooni läbiviimise nõuded ja kord kehtestatakse käesoleva seaduse § 14 lõike 5 alusel.

§ 17. Hädaolukorra ohu tõrjumine

Käesoleva seaduse §-des 14 ja 16 ning § 14 lõike 5 alusel kehtestatud määruises sätestatud kohaldatakse ka hädaolukorra ohu korral.

§ 18. Kriisireguleerimisõppus

(1) Kriisireguleerimisõppus (edaspidi *õppus*) korraldatakse hädaolukorra lahendamise võime kontrollimiseks või harjutamiseks ning sellel osalevad üldjuhul kõik pädevad asutused.

(2) Hädaolukorra lahendamist juhtiv asutus korraldab õppuse vähemalt üks kord kahe aasta jooksul.

(3) Siseministeerium korraldab vähemalt üks kord nelja aasta jooksul kahe või enama hädaolukorra või eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamise õppuse.

(4) Õppuse läbiviimisele ning õppuse korraldamisele esitatavad nõuded kehtestab [kriisireguleerimise koordineerimise eest vastutav ministermäärusega](#).

(5) Õppuse korraldamisega seotud kulud kaetakse õppuse korraldaja eelarvest. Õppusesse kaasatud asutuste õppusel osalemise kulud kaetakse nende asutuste eelarvetest, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

4. peatükk Eriolukord

1. jagu Eriolukorra väljakuulutamine ja lõpetamine ning õigusaktide jõustumine ja avaldamine

§ 19. Eriolukorra väljakuulutamise alus ja tingimused

(1) Vabariigi Valitsus võib loodusõnnetusest, katastroofist või nakkushaiguse levikust põhjustatud hädaolukorra lahendamiseks välja kuulutada eriolukorra, kui hädaolukorda ei ole võimalik lahendada ilma käesolevas peatükis sätestatud juhtimiskorraldust või meetmeid rakendamata.

(2) Katastroof käesoleva seaduse tähenduses on eelkõige inimtegevusest põhjustatud ulatuslik õnnetus või avarii või muu samasuguse mõjuga sündmus, sealhulgas elutähtsa teenuse raskete tagajärgedega või pikaajaline katkestus.

(3) Nakkushaigust käsitatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse tähenduses ning loomataudi loomatauditõrje seaduse tähenduses.

§ 20. Eriolukorra väljakuulutamine

Vabariigi Valitsus kuulutab eriolukorra välja kogu riigis või ühe või mitme maakonna või kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil (edaspidi *eriolukorra piirkond*).

§ 21. Vabariigi Valitsuse korraldus eriolukorra väljakuulutamise kohta

(1) Vabariigi Valitsuse korralduses eriolukorra väljakuulutamise kohta sätestatakse:

- 1) eriolukorra väljakuulutamine;
- 2) eriolukorra väljakuulutamise põhjus;
- 3) eriolukorra piirkond;
- 4) eriolukorra juht;
- 5) muud olulised asjaolud.

(2) Vabariigi Valitsus võib otsustada korraldusega muuta käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3–5 sätestatud eriolukorra asjaolusid. Eriolukorra asjaolude muutmist ei loeta uue eriolukorra väljakuulutamiseks.

§ 22. Eriolukorra lõpetamine

Vabariigi Valitsus otsustab eriolukorra lõpetamise pärast seda, kui eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks ei ole enam vaja rakendada käesolevas peatükis sätestatud juhtimiskorraldust või meetmeid.

§ 23. Eriolukorra väljakuulutamise ja lõpetamise, eriolukorra asjaolude muutmise ning eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamise seotud õigusaktide jõustumine ja avaldamine

(1) Vabariigi Valitsuse haldusakt eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamise kohta jõustub selle teatavaks tegemisel vahetule täitjale või selle avaldamisel üleriigilise levikuga massiteabevahendis, kui õigusaktis eneses ei sätestata teist tähtaega või korda. See õigusakt avaldatakse ka Riigi Teatajas.

(2) Vabariigi Valitsuse korraldus eriolukorra väljakuulutamise ja lõpetamise ning eriolukorra asjaolude muutmise kohta avaldatakse muutmata kujul järgmiselt, kui õigusaktis eneses ei sätestata teist tähtaega või korda:

- 1) hiljemalt selle avaldamiseks esitamisele järgneval päeval Riigi Teatajas;
- 2) viivitamata üleriigilise levikuga massiteabevahendis.

2. jagu

Eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamise juhtimine ja eriolukorra tööd

§ 24. Eriolukorra juht

(1) Eriolukorra väljakuulutamisel määrab Vabariigi Valitsus ühe ministri, kes juhib ja koordineerib eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamist (edaspidi *eriolukorra juht*).

(2) Eriolukorra juhil on õigus anda korraldusi eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks eriolukorra tööde juhile, asutustele ja muudele avaliku halduse ülesandeid täitvatele isikutele, arvestades nende asutuste ja isikute pädevust ning volitusi.

(3) Eriolukorra juht allub Vabariigi Valitsusele ning on Vabariigi Valitsuse ees aruandekohustuslik.

(4) Omavalitsusüksuse kriisikomisjon abistab vajaduse korral eriolukorra juhti eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamisel ja teabevahetuse korraldamisel ning täidab eriolukorra juhi antud ülesandeid.

(5) Eriolukorra juht annab oma pädevuse piires haldusaktidena korraldusi.

(6) Kui eriolukord kehtib samal ajal erakorralise seisukorraga, allub eriolukorra juht erakorralise seisukorra juhile. Kui eriolukord kehtib samal ajal kõrgendatud kaitsevalmiduse või sõjaseisukorraga, allub eriolukorra juht peaministrile.

§ 25. Eriolukorra tööd ja eriolukorra tööde juht

(1) Eriolukorra tööd on tööd eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks, sealhulgas tööd kannatanutele ja abivajajatele abi osutamiseks ning tööd ulatusliku evakuaatsiooni läbiviimiseks.

(2) Eriolukorra juht määrab ühe või mitu eriolukorra tööde juhti, kes juhivad eriolukorra tööde tegemist eriolukorra piirkonnas, koordineerivad avaliku korra ja liiklusohutuse tagamist ning täidavad eriolukorra juhi antud ülesandeid.

(3) Eriolukorra tööde juht allub oma ülesannete täitmisel eriolukorra juhile.

(4) Eriolukorra tööde juht annab oma pädevuse piires haldusaktidena korraldusi.

(5) Eriolukorra tööde juht vastutab eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks tema juhtimisel tehtava töö ohutuse eest ning tagab võimaluse korral abinõude rakendamise loodus- ja muinsuskaitseobjektide säilitamiseks ning kaitsmiseks.

3. jagu

Eriolukorra ajal rakendatavad meetmed

§ 26. Töökohustus

(1) Eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja muu eriolukorra juhi määratud ametiisik võivad eriolukorra ajal kohustada füüsilist isikut eriolukorra tööd tegema, kui pädevad asutused või nende poolt vabatahtlikult kaasatud isikud ei saa seda teha või ei saa seda õigel ajal teha.

(2) Füüsilisele isikule võib töökohustuse panna, kui ta on vähemalt 18-aastane ning selle töö tegemiseks oma teadmiste, oskuste ja tervise seisundi poolest võimeline.

(3) Töökohustus lõpeb eriolukorra juhi, eriolukorra tööde juhi või muu eriolukorra juhi määratud ametiisiku määratud ajal, kuid kõige hiljem eriolukorra lõpetamisel. Isikut tohib töökohustust täitma rakendada kõige kauem 48 tunniks.

(4) Tööle rakendatud füüsilisele isikule peab olema tagatud 24 tunni kohta vähemalt kuus tundi puhkeaega, millest neli tundi puhkeaega peab olema katkematu.

(5) Eriolukorra tööle ei kohustata:

- 1) keskmise, raske või sügava puudega isikut ja tema hooldajat;
- 2) puuduva töövõimega isikut;
- 3) rasedat;
- 4) isikut, kes kasvatab keskmise, raske või sügava puudega last;
- 5) üht alla 12-aastase lapse vanemat või hooldajat;
- 6) alla 35-aastast naissoost isikut, kui tööd tehakse ioniseeriva kiirgusohu piirkonnas;
- 7) kaitseväelast;
- 8) riigikaitse töökohustusega ameti- või töökohal töötavat isikut, kui ta täidab riigikaitse töökohustust.

§ 27. Vallasasja sundvõõrandamine

(1) Eriolukorra juht ja eriolukorra tööde juht võivad otsustada kütteaine, toidu, ravimi või muu äratarvitatava vallasasja sundvõõrandamise riigi omandisse, kui asi on vältimatult vajalik eriolukorra töö tegemiseks ning muud võimalused asja õigeaegseks saamiseks puuduvad või on ebamõistlikult koormavad.

(2) Käesolevas paragrahvis sätestatud korras ei sundvõõranda raha ega isikule kuuluvat vara, millele ei saa pöörata täitemenetluses sissenõuet.

§ 28. Asja sundkasutus

(1) Eriolukorra juht ja eriolukorra tööde juht võivad otsustada kinnisasja või selle osa, ehitise, sõiduki, masina, seadme või muu käesoleva seaduse §-s 27 nimetatava vallasasja ajutisse sundkasutusse võtmise, kui asja kasutamine on vältimatult vajalik eriolukorra töö tegemiseks ning muud võimalused asja õigeaegseks kasutamiseks puuduvad või on ebamõistlikult koormavad.

(2) Asja sundkasutus lõpeb eriolukorra juhi või eriolukorra tööde juhi määratud ajal, kuid kõige hiljem eriolukorra lõpetamisel.

§ 29. Asja sundvõõrandamine ja sundkasutusse võtmine ning hüvitise maksmine

(1) Asja sundvõõrandab või võtab sundkasutusse eriolukorra juhi või eriolukorra tööde juhi määratud ametiisik.

(2) Eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja asja sundvõõrandav ametiisik võivad kohustada sundvõõrandatava või sundkasutusse võetava asja omanikku või valdajat toimetama vallasasja selle üleandmiseks määratud kohta.

(3) Asja sundvõõrandamise või sundkasutusse võtmise kohta koostatakse protokoll kahes eksemplaris. Protokoll ühe eksemplari antakse asja omanikule või valdajale.

(4) Riik maksab isikule isiku asja eriolukorra ajal sundvõõrandamise või sundkasutuse eest hüvitist õiglases ulatuses.

(5) Eriolukorra ajal asja sundvõõrandamise ja sundkasutuse eest hüvitise arvutamise ning maksmise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

§ 30. Valduses eriolukorra tööde tegemine

Eriolukorra juht ja eriolukorra tööde juht võivad otsustada eriolukorra piirkonnas valdaja nõusolekuta valdaja kinnisasjal, ehitises või ruumis eriolukorra tööde tegemise, sealhulgas lammutustööde tegemise, puude maharaiumise ja veekogude tõkestamise, kui see on vajalik eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks.

§ 31. Viibimiskeeld ja muud liikumisvabaduse piirangud

(1) Vabariigi Valitsus, eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja eriolukorra juhi määratud ametiisik võivad kohustada isikut eriolukorra piirkonnast või selle osast lahkuma ning keelata tal eriolukorra piirkonnas või selle osas viibida, kui see on vajalik eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks (edaspidi *viibimiskeeld*). Võimaluse korral säilitatakse isikule juurdepääs tema elu- või tööruumile.

(2) Kui viibimiskeeld kehtestatakse määramata arvu isikute suhtes üldkorraldusena, tagab viibimiskeelu kohaldamise otsustaja viibimiskeelu koha tähistamise arusaadaval viisil. Kui määramata arvu isikute suhtes kehtestatud viibimiskeeld hõlmab suuremat kui ühe ruutkilomeetri suurust ala, avalikustatakse teave viibimiskeelu kohta viivitamata massiteabevahendites.

(3) Vabariigi Valitsus ja eriolukorra juht võivad kehtestada korraldusega käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud liikumisvabaduse piirangu eriolukorra piirkonnas, kui see on vajalik eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud viibimiskeeld, lõikes 3 nimetatud liikumisvabaduse piirang või muu liikumisvabaduse piirang kehtib korralduses määratud ajani, kuid kõige kauem eriolukorra lõpetamiseni.

§ 32. Avalike koosolekute ja avalike ürituste pidamise piirangud

(1) Vabariigi Valitsus ja eriolukorra juht võivad korraldusega piirata avalike koosolekute ja avalike ürituste pidamist eriolukorra piirkonnas või keelata nende pidamise eriolukorra piirkonnas, kui see on vältimatult vajalik eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud korraldus kehtib selles määratud ajani, kuid kõige kauem eriolukorra lõpetamiseni.

§ 33. Ettekirjutus ja haldussunnivahendi kohaldamine

(1) Eriolukorra juhil ja eriolukorra tööde juhil on õigus panna elutähtsa teenuse osutajale ettekirjutusega kohustus osutada elutähtsat teenust ettekirjutuses märgitud viisil ja ulatuses, kui see on vajalik eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks.

(2) Eriolukorra juhil on õigus eriolukorra ajal panna sideettevõtjale ettekirjutusega kohustus piirata lõppkasutajale sideteenuse osutamist või juurdepääsu sidevõrgule, kui see on vajalik eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamiseks.

(3) Kui elutähtsa teenuse osutaja ei täida tähtsajaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutust või sideettevõtja ei täida käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ettekirjutust, võib seda täitma kohustada asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud vahenditega ja korras. Sunniraha kohaldamise igakordne ülemmäär on 9600 eurot.

4. jagu

Kaitseväge ja Kaitseliidu kaasamine eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamisse

§ 34. Kaitseväge ja Kaitseliidu kaasamine

(1) Kaitseväge ja Kaitseliitu võib eriolukorra väljakuulutamise põhjutanud hädaolukorra lahendamisel kaasata järgmiste ülesannete täitmise:

- 1) eriolukorra tööde tegemine;
- 2) liikluse korraldamine eriolukorra ajal ja turvalisuse tagamine eriolukorra piirkonnas.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud ülesande täitmise Kaitseväge ja Kaitseliidu kaasamise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

(3) Kaitseväe või Kaitsealiidu kaasamise käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud ülesande täitmise otsustab Vabariigi Valitsus Vabariigi Presidendi nõusolekul korraldusega.

(4) Ettepaneku kaasata Kaitseväge või Kaitsealiitu käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud ülesande täitmise teeb Vabariigi Valitsusele kriisireguleerimise koordineerimise eest vastutav minister. Enne ettepaneku esitamist kooskõlastatakse see riigikaitse korraldamise valdkonna eest vastutava ministriga.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud ülesande täitmise võib Kaitseväge ja Kaitsealiitu kaasata kuni eriolukorra lõpetamiseni.

(6) Kaitseväge või Kaitsealiitu võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesande täitmise kaasata üksnes juhul, kui asutus ei saa või ei saa õigel ajal seda ülesannet täita ja puuduvad muud vahendid ülesande täitmiseks.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel antud korralduses märgitakse:

- 1) ülesanne, mille täitmise Kaitseväge või Kaitsealiitu kaasatakse;
- 2) ülesande täitmisel osalevate kaitseväelaste või Kaitsealiidu tegevliikmete arv või arvu ülempiir;
- 3) Kaitseväge või Kaitsealiidu kaasamise tähtaeg;
- 4) territoorium, kus Kaitseväge või Kaitsealiit ülesannet täidab;
- 5) ametiisik, kellele ülesande täitmisel osalevate kaitseväelaste või Kaitsealiidu tegevliikmete ülem allub;
- 6) vajaduse korral muud andmed.

§ 35. Kaitseväge ja Kaitsealiidu kaasamise kord

(1) Käesoleva seaduse § 34 lõike 3 alusel antud korraldus esitatakse viivitamata Kaitseväge juhatajale või Kaitsealiidu ülemale, kes allutab käesoleva seaduse § 34 lõikes 1 nimetatud ülesande täitmisel osalevad kaitseväelased või Kaitsealiidu tegevliikmed nende ülema kaudu Vabariigi Valitsuse määratud ametiisikule.

(2) Käesoleva seaduse § 34 lõike 3 alusel antud korraldusest teavitatakse viivitamata Riigikogu juhatust ja Riigikogu riigikaitsekomisjoni esimeest.

(3) Käesoleva seaduse § 34 lõike 1 punktis 2 nimetatud ülesande täitmisel kohaldatakse kaitseväelase ja Kaitsealiidu tegevliikme vormiriietusele ning Kaitseväge või Kaitsealiidu sõiduki tähistamisele korrakaitse seaduse § 16² lõiget 3 ja lõike 4 alusel kehtestatud määrust.

(4) Kaitseväelane ja Kaitsealiidu tegevliige võivad käesoleva seaduse § 34 lõike 1 punktis 2 nimetatud ülesande täitmisel kohaldada vahetut sundi korrakaitse seaduse 5. peatükis politseile ettenähtud alustel ja korras.

(5) Käesoleva seaduse § 34 lõike 1 punktis 2 nimetatud ülesande täitmise võib kaasata vaid selle ülesande täitmiseks vajaliku väljaõppe läbinud kaitseväelase või Kaitsealiidu tegevliikme.

5. peatükk

Elutähtsate teenuste toimepidevuse korraldus

§ 36. Elutähtsate teenuste loetelu ja nende toimepidevust korraldavad asutused

(1) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium korraldab järgmiste elutähtsate teenuste toimepidevust:

- 1) elektriga varustamine;
- 2) maagaasiga varustamine;
- 3) vedelkütusega varustamine;
- 4) riigitee sõidetavuse tagamine;
- 5) telefoniteenus;
- 6) mobiiltelefoniteenus;
- 7) andmesideteenus;
- 8) elektrooniline isikutuvastamine ja digitaalne allkirjastamine.

(2) Sotsiaalministeerium korraldab tervishoiuteenuste korraldamise seaduse tähenduses vältimatu abi toimepidevust.

(3) Eesti Pank korraldab järgmiste elutähtsate teenuste toimepidevust:

- 1) makseteenus;
- 2) sularaharinglus.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus, kelle korraldatavat teenust osutab elutähtsa teenuse osutaja ja kelle territooriumil elab rohkem kui 10 000 elanikku, korraldab oma haldusterritooriumil järgmiste elutähtsate teenuste toimepidevust:

- 1) kaugküttega varustamine;

- 2) kohaliku tee sõidetavuse tagamine;
- 3) veega varustamine ja kanalisatsioon.

§ 37. Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse kohustused

(1) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus:

- 1) koordineerib elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamist, arvestades elutähtsate teenuste ristsõltuvust;
- 2) nõustab elutähtsate teenuste osutajaid;
- 3) teeb järelevalvet elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamise, sealhulgas elutähtsa teenuse katkestusi ennetavate meetmete rakendamise üle;
- 4) kinnitab elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani käesoleva seaduse § 40 kohaselt;
- 5) juhib hädaolukorra lahendamist, koostab hädaolukorra lahendamise plaani ning korraldab riskikommunikatsiooni ja kriisireguleerimisõppusi käesoleva seaduse 3. peatükis sätestatu kohaselt.

(2) Elutähtsa teenuse kirjelduse ja elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuded kehtestab [elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse juht või kohaliku omavalitsuse üksuse organmäärusega](#).

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatavas määruses sätestatakse:

- 1) teenuse kirjeldus ehk see, millisele teenuse osale elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuded kehtivad;
- 2) nõuded teenuse tasemele ning valmisolekule osutada teenust ka teiste elutähtsate teenuste katkestuse korral ja hädaolukorras või muus sarnases olukorras;
- 3) nõuded elutähtsa teenuse katkestuse ennetamiseks;
- 4) elutähtsa teenuse katkestuse lubatud aeg, elutähtsa teenuse taastamise korraldus ja vajaduse korral taastamise prioriteedid;
- 5) vajaduse korral nõuded elutähtsa teenuse osutaja põhitegevust toetavate teenuste sisseostmiseks teiselt ettevõttelt;
- 6) tingimused, mille puhul on tegemist elutähtsa teenuse ulatuslikust või raskete tagajärgedega katkestusest põhjustatud hädaolukorraga, mille lahendamist korraldab elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus;
- 7) hädaolukorrast või selle ohust teavitamise korraldus;
- 8) muud elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks olulised nõuded.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 2 nimetatud nõuded hõlmavad eelkõige järgmist:

- 1) millised protsessid, ehitised, seadmed ja muud vahendid ning milline personal peab olema olemas, et tagada teenuse osutamise hädaolukorra või muu sarnase olukorra ajal ja vajaduse korral rahuldada sellel ajal suurenenud nõudlus teenuse järele;
- 2) milliseid olulisemaid meetmeid tuleb elutähtsa teenuse osutajal rakendada, et vähendada enda osutatava teenuse sõltuvust olulisematest elutähtsatest teenustest, tarnijatest ja muudest lepingupartneritest.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2–5 nimetatud ülesandeid võib täita käesoleva seaduse § 36 lõigetes 1 ja 2 nimetatud asutuse määratud tema valitsemisalas asuv amet või inspeksioon või § 36 lõikes 4 nimetatud kohaliku omavalitsuse üksuse määratud ametiasutus.

§ 38. Elutähtsa teenuse osutaja määramine ja tema kohustused

(1) Elutähtsa teenuse osutaja on juriidiline isik, kelle pädevuses on käesoleva seaduse §-s 36 elutähtsa teenusena määratletud avaliku halduse ülesande täitmine, või käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul elutähtsat teenust osutav ettevõtjana tegutsev isik.

(1¹) Elutähtsa teenuse osutajate üle peetakse arvestust tsiviiltoetuse registris.
[RT I, 03.04.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(2) Seadusega määratakse kindlaks tingimused, mille täitmise korral loetakse ettevõtjana tegutsev isik elutähtsa teenuse osutajaks.

(3) Elutähtsa teenuse osutaja on kohustatud:

- 1) koostama enda osutatava elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani käesoleva seaduse §-des 39 ja 40 sätestatu kohaselt;
- 2) rakendama elutähtsa teenuse katkestusi ennetavaid meetmeid, sealhulgas vähendama sõltuvust teistest elutähtsatest teenustest, olulisematest lepingupartneritest, tarnijatest ning infosüsteemidest tehniliste süsteemide, lepingute, personali ja muude teenuse osutamiseks oluliste vahendite dubleerimise, alternatiivsete lahenduste kasutamise, vajalike vahendite omamise ja nende varumise ning muu sellise kaudu;
- 3) tagama hädaolukorra või muu sarnase olukorra ajal, sealhulgas tehnilise rikke ning tarne ja teise elutähtsa teenuse katkestuse korral, enda osutatava teenuse järjepideva toimimise ja kiire taastamise võime;
- 4) teavitama viivitamata elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavat asutust või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutust elutähtsa teenuse katkestusest, katkestuse ohust, elutähtsa teenuse toimepidevust oluliselt häirivast sündmusest või sellise sündmuse toimumise vahetust ohust;
- 5) osalema hädaolukorra lahendamises hädaolukorra lahendamise plaani kohaselt;
- 6) andma elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutusele tema nõudmisel teavet elutähtsa teenuse osutamise kohta;
- 7) korraldama enda osutatava elutähtsa teenuse toimepidevuse kontrollimiseks õppusi vähemalt üks kord kahe aasta jooksul;
- 8) täitma muid õigusaktides elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks sätestatud kohustusi.

§ 39. Elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüs ja plaan

(1) Elutähtsa teenuse osutaja koostab elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamise planeerimiseks, riski hindamiseks ja toimepidevuse taastamiseks elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani (edaspidi *toimepidevuse riskianalüüs ja plaan*).

(2) Elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsis kirjeldatakse teenuse katkestust põhjustavaid ohte, nende tõenäosust, teenuse katkestuse tagajärgi ja muid olulisi asjaolusid.

(3) Elutähtsa teenuse toimepidevuse plaanis kirjeldatakse meetmeid, mida rakendatakse elutähtsa teenuse katkestuse korral teenuse taastamiseks ja katkestuse tagajärgede leevendamiseks, ning muid olulisi asjaolusid.

(4) Kui elutähtsat teenust osutab mitu elutähtsa teenuse osutajat, võivad nad elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutuse koordineerimisel koostada ühise toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani.

(5) Toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani nõuded, nende koostamise ning plaani kasutuselevõtmise nõuded ja korra kehtestab [kriisireguleerimise koordineerimise eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 40. Elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani kinnitamine

(1) Elutähtsa teenuse osutaja esitab toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani kinnitamiseks elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutusele.

(2) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus kontrollib toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani vastavust õigusaktides sätestatud nõuetele ning kinnitab toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani 30 päeva jooksul arvates toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani saamisest.

(3) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus võib toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani kinnitamise tähtaega mõjuval põhjusel pikendada kuni 30 päeva võrra.

(4) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus edastab toimepidevuse plaani arvamuse avaldamiseks asutusele, kes kaasatakse või tõenäoliselt kaasatakse elutähtsa teenuse katkestuse korral teenuse taastamise. Eesti Pank edastab käesoleva seaduse § 36 lõikes 3 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani arvamuse avaldamiseks Finantsinspektsioonile.

(5) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus jätab toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani kinnitamata, kui esitatud dokumendid ei vasta nõuetele, dokumentides esitatud kirjeldused ja hinnangud on puudulikud, need ei ole kooskõlas tegelike asjaoludega või dokumentidest lähtudes ei ole võimalik elutähtsa teenuse toimepidevust piisaval määral tagada.

(6) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus edastab toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani teadmiseks Siseministeeriumile, kui Siseministeeriumil on seda teavet vaja oma ülesannete täitmiseks. Siseministeeriumil on õigus saada täpsustusi toimepidevuse riskianalüüsis ja plaanis esitatud teabe kohta.

(7) Asutus ja isik hoiavad saladuses neile edastatud teavet, mille kohta on elutähtsa teenuse osutaja teatanud, et tegemist on ärisaladusega.

(8) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud ametiasutus edastab toimepidevuse riskianalüüsi või selle muudatused enne kinnitamist kooskõlastamiseks Kaitseministeeriumile.

[RT I, 03.04.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

(9) Kui elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsis või selle muudatuses tehakse pärast Kaitseministeeriumi kooskõlastust muudatusi, edastatakse kinnitatud toimepidevuse riskianalüüs või selle muudatus teadmiseks Kaitseministeeriumile.

[RT I, 03.04.2018, 1- jõust. 01.07.2018]

§ 41. Elutähtsa teenuse osutamise elektroonilise turvalisuse tagamine

(1) Elutähtsa teenuse osutaja peab elutähtsa teenuse osutamiseks kasutatava võrgu- ja infosüsteemi turvalisuse tagamiseks täitma küberturvalisuse seaduse §-dega 7 ja 8 ning nende alusel kehtestatud nõudeid.

[RT I, 22.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

(2) Kui elutähtsa teenuse toimimist tagavad infosüsteemid asuvad välisriigis, tagab elutähtsa teenuse osutaja elutähtsa teenuse toimepidevuse ka viisil ja vahenditega, mis ei sõltu välisriikides asuvatest infosüsteemidest.

(3) [Kehtetu -RT I, 22.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

(4) Nende riigi osutatavate teenuste ning avaliku võimu ülesannete loetelu, millele laienevad käesoleva paragrahvi ja selle alusel kehtestatud nõuded, kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

6. peatükk

Eriolukorra ajal tekkinud kahju hüvitamine ja füüsilise isiku sotsiaalsed tagatised

§ 42. Eriolukorra ajal tekkinud kahju hüvitamise erisused

Riik ei hüvita:

- 1) eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorras süüdi oleva füüsilise isiku kulusid;
- 2) omanikule kuulunud ainete ja materjalide väärtust, kui neid aineid ja materjale kasutati tema huvides;
- 3) käesoleva seaduse §-s 30 nimetatud töödega tekitatud kahju.

§ 43. Eriolukorra tööle rakendatud füüsilise isiku tasustamine

(1) Käesoleva seaduse § 26 alusel tööle rakendatud füüsilisele isikule (edaspidi *eriolukorra tööle rakendatud isik*) maksab riik töötatud aja eest toetust.

(2) Eriolukorra tööle rakendatud isikule toetuse maksmise ulatuse ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata, kui tööandja säilitab töötajale või ametnikule eriolukorra tööle rakendamise ajal tema senise töötasu.

§ 44. Eriolukorra tööle rakendatud isiku sotsiaalsed tagatised

(1) Tööandja ei või töötajaga töölepingut üles öelda või ametnikuga teenistussuhet lõpetada põhjusel, et töötaja või ametnik on rakendatud eriolukorra tööle.

(2) Kui eriolukorra tööle rakendatud isik selle töö tõttu hukub või sellel tööl saadud vigastuse tagajärjel sureb, maksab riik perekonnaseaduse alusel tema ülalpidamisel olnud isikutele hüvitist kokku isiku kümne aasta töötasu või palga ulatuses.

(3) Eriolukorra töö tõttu hukunud või eriolukorra tööl saadud vigastuse tagajärjel surnud isiku matuse korraldamiseks maksab riik matuse korraldanud isikule tehtud kulude hüvitamiseks toetust. Toetust makstakse surnu transportimise, tuhastamise või matmise ja leinatalituse kulude hüvitamiseks.
[RT I, 28.12.2017, 8- jõust. 01.01.2018]

(4) Kui eriolukorra tööle rakendatud isikul tuvastatakse töövõimetoetuse seaduse alusel osaline või puuduv töövõime eriolukorra tööl saadud vigastuse või töö tõttu tekkinud haiguse tagajärjel, maksab riik talle hüvitist, lähtudes Eesti Töötukassa poolt töövõime esmakordsel hindamisel tuvastatud töövõime ulatusest, järgmiselt:

- 1) osalise töövõime korral – tema kahe aasta töötasu või palga ulatuses;
- 2) puuduva töövõime korral – tema seitsme aasta töötasu või palga ulatuses.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud seose isiku töövõime ulatuse ja eriolukorra tööl ülesannete täitmise tagajärjel saadud vigastuse või tekkinud haiguse vahel tuvastab vajaduse korral Sotsiaalkindlustusamet avaliku teenistuse seaduse §-s 49¹ sätestatud korras.

(6) Hüvitise arvutamise aluseks võetakse töölepingu seaduse alusel arvutatud isiku keskmine töötasu.

(7) Kui isik ei saanud hüvitise määramisele eelneval perioodil töötasu ega palka, arvutatakse hüvitise suurus hüvitise määramise ajal kehtiva töötasu alammäära alusel.

(8) Hüvitist makstakse isikule välja osade kaupa. Osa suurus sõltub töövõime esmakordsel või kordushindamisel tuvastatud osalise või puuduva töövõime kestusest.

(9) Hüvitist ei maksta kokku rohkem kui töövõime esmakordsel hindamisel tuvastatud töövõime ulatusele vastav hüvitise maksimummäär.

(10) Kui isiku töövõime ulatus muutub, lähtutakse hüvitise edasisel maksmisel töövõime kordushindamisel tuvastatud töövõime ulatusele vastavast käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud hüvitise määrast, võttes arvesse juba välja makstud hüvitist.

(11) Kui töövõime kordushindamise tulemusena on isikul õigus saada hüvitist väiksemas ulatuses, kui talle on välja makstud, siis enam makstud summat tagasi ei nõuta.

(12) Isikul, kellele töövõime kordushindamise tõttu enam hüvitist ei makstud, kuid kelle töövõime on uue töövõime kordushindamise alusel vähenenud, ei tohi makstava hüvitise aeg koos ajaga, mille eest hüvitist ei makstud, olla kokku pikem tema hüvitise maksimummäära arvutamise aluseks olevast ajast.

(13) Kui töövõime kordushindamisel tuvastatud osalise või puuduva töövõime periood algab töövõime esmakordsele tuvastamisele järgneval kalendriaastal, korrigeeritakse hüvitise arvutamise aluseks olevat töötasu või palka osalise või puuduva töövõime esmakordse tuvastamise aasta tarbijahinnaindeksiga. Kui töövõime kordushindamisel tuvastatud osalise või puuduva töövõime periood algab hiljem, korrigeeritakse hüvitise arvutamise aluseks olevat töötasu või palka tarbijahinnaindeksitega alates osalise või puuduva töövõime esmakordse tuvastamise aastast kuni viimasele töövõime kordustuvastamisele eelneva aastani.

(14) Eriolukorra tööle rakendatud isiku hukkimise ning püsivalt või osaliselt töövõimetuks tunnistamise korral makstavate hüvitiste taotlemisel ja määramisel kohaldatakse riigieelarve seaduse §-s 58 sätestatud.

(15) Kui eriolukorra tööle rakendatud isik on saanud vigastada või on haigestunud, kannab tema ravi- ja ravimikulud riik selles osas, mis ei ole kaetud ravikindlustuse seaduse alusel.

(16) Käesolevas paragrahvis ettenähtud hüvitiste ja kulude arvutamise, määramise ja maksmise korra kehtestab [kriisireguleerimise koordineerimise eest vastutav ministermäärusega](#).

(17) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2–16 sätestatud ei kohaldata, kui eriolukorra tööle rakendatud isik oli hukkimisel või vigastuse saamisel:

- 1) pannud toime süüteo;
- 2) pannud toime enesetapu või enesetapukatse;
- 3) pannud toime enesevigastuse, mis ei ole põhjuslikus seoses haigusliku seisundiga ega tulenenud teiste isikute õigusvastasest käitumisest;
- 4) enda põhjustatud joobeseisundis.

7. peatükk Järelevalve

§ 45. Järelevalvepädevus

(1) Haldus- ja riiklikku järelevalvet tehakse käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide täitmise üle järgmiselt:

1) haldusjärelevalvet käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide täitmise üle teeb

Siseministeerium;

2) haldus- või riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse § 11 alusel moodustatud riigi tegevusvaru hoidmise, kasutamise ja uuendamise üle teeb käesoleva seaduse § 11 lõike 3 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse korralduses nimetatud asutus;

3) haldus- või riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse §-de 38–40 ning § 37 lõike 2 ja § 39 lõike 5 alusel kehtestatud määruste täitmise üle teeb elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus, finantsjärelevalve subjektide suhtes teeb haldus- või riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse §-de 38–40 ning § 37 lõike 2 ja § 39 lõike 5 alusel kehtestatud määruste täitmise üle Finantsinspeksioon;

4) riiklikku ja haldusjärelevalvet käesoleva seaduse § 41 nõuete täitmise üle teeb Riigi Infosüsteemi Amet küberturvalisuse seaduses sätestatud pädevuse piires.

[RT I, 22.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

(2) Siseministeerium võib määrata Päästeameti tegema käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud haldusjärelevalvet kohaliku omavalitsuse üksuste üle.

§ 46. Riiklik järelevalve

Korraldusorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve tegemiseks kohaldada korralduseseaduse §-des 30–32, 49 ja 50–53 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korralduseseaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 47. Sunniraha määr

Ettekirjutuse täitmata jätmise korral on asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha kohaldamise igakordne ülemmäär 2000 eurot.

8. peatükk Vastutus

§ 48. Hädaolukorraks valmistumise nõuete rikkumine

Hädaolukorra riskianalüüsi või hädaolukorra lahendamise plaani koostamisega, õppuse korraldamisega või elutähtsa teenuse korraldamisega seotud kohustuse täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

§ 49. Elutähtsa teenuse osutaja kohustuste rikkumine

(1) Elutähtsa teenuse osutajale käesoleva seaduse § 38 lõike 3 punktides 1–7 kehtestatud kohustuste rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 20 000 eurot.

§ 50. Elutähtsa teenuse osutamise elektroonilise turvalisuse nõuete rikkumine

[Kehtetu -RT I, 22.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

§ 51. Eriolukorra ajal kehtestatud nõuete rikkumine

(1) Eriolukorra juhi, eriolukorra tööde juhi või eriolukorra juhi määratud ametiisiku seadusliku korralduse eiramise või eriolukorra piirkonnas käesoleva seaduse §-de 26–30 alusel antud korralduse eiramise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 20 000 eurot.

§ 52. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 48, 49 ja 51 sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on Politsei- ja Piirivalveamet.

(2) [Kehtetu -RT I, 22.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

9. peatükk Rakendussätted

1. jagu Üleminekusätted

§ 53. Üleminekusätted

(1) Käesoleva seaduse § 9 lõike 1 alusel kehtestatud määrusega määratud asutus koostab käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud nõuetele vastava riskianalüüsi 2018. aasta 1. jaanuariks.

(2) Pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riskianalüüsi kinnitamist hinnatakse riigi tegevusvaru moodustamise vajadust ning Vabariigi Valitsus kehtestab käesoleva seaduse § 11 lõikes 3 nimetatud korralduse 2018. aasta 1. juuliks. Kuni 2018. aasta 1. juulini hoitakse hädaolukorra seaduse (RT I 2009, 39, 262) § 42 alusel moodustatud riigi tegevusvarusid enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud õigusaktide kohaselt.

(3) Käesoleva seaduse § 14 lõikes 2 nimetatud määruse kehtestab Vabariigi Valitsus 2018. aasta 1. juuliks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riskianalüüsist lähtudes kehtestab Vabariigi Valitsus käesoleva seaduse § 15 lõikes 3 nimetatud määruse 2018. aasta 1. juuliks.

(5) Käesoleva seaduse § 15 lõike 3 alusel kehtestatud määrusega määratud ja käesoleva seaduse § 15 lõikes 4 nimetatud asutus peavad käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud nõuetele vastava hädaolukorra lahendamise plaani koostama 2019. aasta 1. juuliks.

(6) Elutähtsa teenuse osutaja koostab käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud nõuetele vastava elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani 2018. aasta 1. juuliks.

(7) Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtestatud hädaolukorra lahendamise plaanid kehtivad kuni käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud hädaolukorra lahendamise plaanide kinnitamiseni.

(8) Enne käesoleva seaduse jõustumist koostatud toimepidevuse riskianalüüsid ja plaanid kehtivad kuni käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud toimepidevuse riskianalüüside ja plaanide koostamiseni ning nende kinnitamiseni käesoleva seaduse § 40 kohaselt.

2. jagu

Seaduste muutmise ja kehtetuks tunnistamine

§ 54.–§ 79.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

3. jagu

Seaduse jõustumine

§ 80. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2017. aasta 1. juulil.